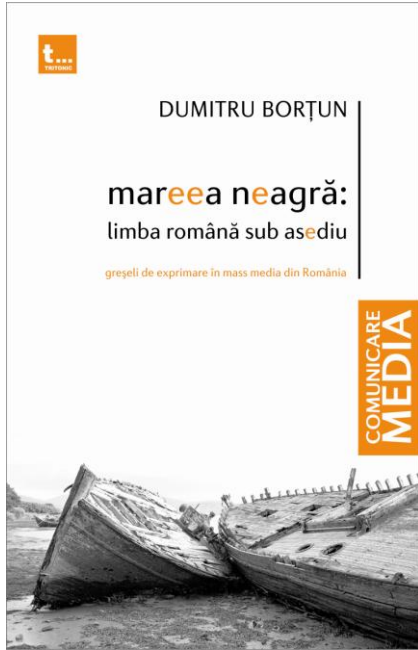

Dumitru BORTUN, *Mareea neagră: limba română sub asediu. Greșeli de exprimare în mass media din România*, Editura Tritonic, București, 2015, 190 p., ISBN 978-606-749-046-6.

Tema pe care o abordează profesorul Dumitru Borțun în cartea sa nu este nouă, ci dimpotrivă, este precedată de numeroase lucrări (unele dintre acestea fiind menționate de autor în bibliografia cărții sale) care analizează și comentează abaterile lexico-gramaticale de la normele limbii literare. În acest context, apare firesc întrebarea „De ce această nouă carte asupra abaterilor de la normă?”. Răspunsul ni-l oferă autorul însuși în prefața cărții sale, unde își motivează demersul: „Greșelile de exprimare analizate în această carte reprezintă o mică parte din ceea ce auzim sau citim zilnic. (...) M-am preocupat mai îndeaproape de ele fiindcă ar denatura mesajul în procesul comunicării”.

Probând adevărul observației „cine transmite se transmite”, abaterile ilustrate și comentate în această carte fac o radiografie aspră a personalităților din spațiul public (care se vor formatori de opinie) și nu numai, căci toate aceste formulări transmit, pe lângă mesajul propriu-zis, și anumite informații despre vorbitorul care le folosește: „(...) nivelul de instruire, tipul de cultură, statutul socio-profesional, nivelul respectului de sine, inteligența lingvistică și chiar imaginația lingvistică.” (p.7)

Asistând cu îngrijorare la „deteriorarea” continuă a limbii scrise și vorbite, autorul semnalează o serie de abateri care probează „(...) indiferența pentru *limba maternă* (cea prin care generăm imaginea noastră despre lume, despre noi înșine și despre locul nostru în lume) și, în alt plan, o indiferență pentru *limba națională*.”

În capitolul I, intitulat *Introducere*, motivându-și demersul științific, autorul insistă asupra gravității situației (argumentând astfel sintagma din titlul cărții: „limba română sub asediu”) și încearcă să ofere un răspuns la întrebarea „De ce trebuie să vorbim și să scriem corect românește?”

Capitolul al II-lea – *Greșeli gramaticale, semantice, sintactice și stilistice în presa*

de limba română (2006-2014) – foarte consistent, enumeră și exemplifică greșelile gramaticale (absența prepoziției *pe* în construcțiile cu cazul acuzativ, folosirea greșită a gerunziului atunci când lipsește subiectul, folosirea greșită a infinitivului, a adverbului *ca*, a construcției *ca și*, dezacordul de gen în cazul pronumelor și adjectivelor posesive, a numeralelor, folosirea eronată a verbului *a trebui*, declinarea greșită a unor substantive, pronume și adjective, folosirea greșită sau nefolosirea articolului hotărât), greșelile semantice (construcțiile logico-semantice, tautologia, pleonasmul, utilizarea unor cuvinte și expresii cu sens greșit, asimilarea inadecvată a unor termeni intrați recent în limba română), greșeli sintactice, stilistice, greșeli cauzate de grabă și de neglijență, de necunoașterea unor date istorice și a unor termeni noi de specialitate.

Capitolul al III-lea – *Greșeli făcute de persoane publice în discursurile mediatizate* – se constituie într-un inventar de exemple, unele dintre ele comentate, preluate din diverse emisiuni radio-TV, care ilustrează diferite tipuri de greșeli ale unor personalități din spațiul public.

Perfect rotund, în *Epilogul* cărții, autorul reia, din perspectiva unui om care, fără a fi profesor de limba și literatura română, dar care și-a făcut, după cum mărturisește, o „chestiune de prestigiu din a corecta exprimarea celorlalți” (p. 179), observă și insistă asupra importanței de a vorbi și de a scrie corect românește, conform normelor actuale.

Nominalizarea celor care comit greșeli de limbă a fost făcută nu pentru a stârni ranchiună, ci tocmai pentru a proba existența fenomenului, pe care autorul îl numește „mareea neagră”, și pentru a-i face conștienți pe ei și pe oricare vorbitor al limbii române că „(...) mai au de învățat și să se apuce să învețe. Primul pas în această direcție poate fi chiar lectura acestei cărți.”

Încheiem prin a lăuda efortul domnului profesor Dumitru Borțun, cel care, cu modestie, se declară „(...) un vorbitor al limbii române care își iubește limba maternă și respectă limba oficială a statului al cărui cetățean este. Cred că prezervarea structurii logice a limbii în care gândim și ne exprimăm, în care cunoaștem și comunicăm, este o datorie a noastră, a tuturor vorbitorilor limbii române.” (p. 179)

Conf. univ. dr. Oana Magdalena CENAC
Universitatea “Dunărea de Jos” din Galați